

Skudenes & Aakra
Sparebank

Åpenhetsloven

Juni 2024

Innholdsfortegnelse

1. Åpenhetsloven	3
2. Bankens rutiner og prosedyrer for håndtering av åpenhetsloven.....	3
2.1 Forankre ansvarlighet i retningslinjer og styringssystem	4
2.2 Kartlegge og vurdere negative konsekvenser.....	4
2.3 Stans, forebygg eller reduser	5
2.4 Overvåke gjennomføring og resultater av tiltak	5
2.5 Kommunisere hvordan negative konsekvenser er håndtert	5
2.6 Gjenoppretting eller erstatning der det er påkrevd	5
3. Risiko knyttet til bankens egen virksomhet.....	6
3.1 Sparing (innskudd på egen bok).....	6
3.2 Plassering (via tredjepart Norge)	6
3.3 Lån (egen utlånsvirksomhet, via Brage Finans og Verd Boligkreditt).....	7
3.4 Forsikring (via tredjepart Frende)	7
3.5 Dagligbank (konto, betalingsformidling, samt tilbyder av BankID).....	8
3.6 Gaver og støtte til lag og foreninger	8
4. Risiko knyttet til leverandører og forretningspartnere av Skudenes & Aakra Sparebank.....	8
4.1 Leverandører.....	8
4.2 Forretningspartnere	9

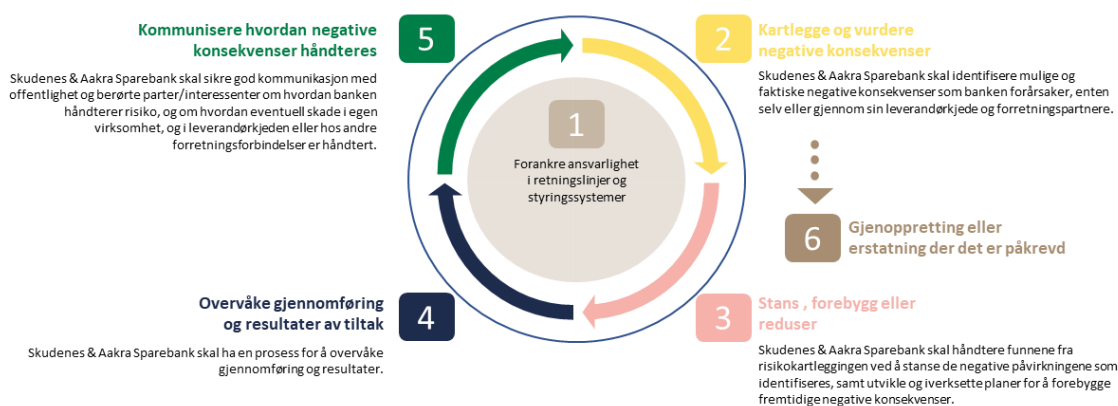
1. Åpenhetsloven

Formålet med åpenhetsloven er å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjonen av varer og tjenester, og å sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.¹

En sentral del med aktsomhetsvurderingen er at foretaket skal «kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som virksomheten enten har forårsaket eller bidratt til, eller som er direkte knyttet til virksomhetens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere».² Denne redegjørelsen gjelder for perioden 1. juli 2023 til 16. juni 2024.

2. Bankens rutiner og prosedyrer for håndtering av åpenhetsloven

Skudenes & Aakra Sparebank tar utgangspunkt i OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger ved arbeidet med åpenhetsloven. Banken har en risikobasert tilnærming til arbeidet med aktsomhetsvurderinger, og prinsippet om forholdsmessighet som gjelder bankens størrelse, art og operasjonell kontekst er et utgangspunkt for vurderingene som gjøres.

¹ Forbrukertilsynet: <https://www.forbrukertilsynet.no/apenhetsloven>

² Åpenhetsloven: <https://lovdata.no/lov/2021-06-18-99/§4>

2.1 Forankre ansvarlighet i retningslinjer og styringssystem

Bankens samfunnsansvar og bærekraftsmål skal være retningsgivende for bankens fokus, og være en støtte for ansatte i valg og beslutninger. For bankens lokalmiljø handler bærekraft om ulike tiltak innenfor sosiale forhold, trivsel, bokvalitet, økonomi og selvsagt klima og miljø. Banken følger norsk lov for helse, miljø og sikkerhet på arbeidsplassen, og likestilling og fravær av diskriminering. Det forventes at bankens leverandører og forretningspartnere etterlever de samme prinsippene, og at de opptrer med seriøsitet og aktsomhet for å unngå skader og negative konsekvenser for mennesker. Bankens etiske retningslinjer legger føringer for hvordan ansatte skal opptre internt og eksternt.

2.2 Kartlegge og vurdere negative konsekvenser

Bankens arbeid med aktsomhetsvurderingene startet med å utarbeide en oversikt over leverandører og forretningspartnere banken har hatt i rapporteringsperioden. Oversikten ble laget ved å innhente lister over selskaper som banken har betalt, selskap som banken har rammeavtaler med, samt øvrige samarbeidspartnere. Innhentingene resulterte i treff på i overkant av 453 selskaper. Selskapene er hovedsakelig norske aktører.

Etter kartleggingen ble ikke-kritiske innkjøp under 100.000kr, samt engangskjøp, prosjekter og avsluttede avtaler ekskludert. Etter avgrensningen utgjøre gjestående leverandører og forretningspartnere om lag 99 selskaper. Det består i hovedsak av norske selskaper og utenlandske selskaper, i tillegg til selskaper som banken har rammeavtaler med.

Utvalget av leverandører og forretningspartnere er et utgangspunkt for videre oppfølging og undersøkelser. Utvalget ble deretter kategorisert og risikovurdert etter kategoriene i høyrisikolisten til Anskaffelser.no. I tillegg er det rettet oppmerksomhet mot selskaper som er vesentlige aktører i bankens verdikjeder, eksempelvis produkt- og teknologileverandører.³ Den iboende risikoen danner utgangspunktet for videre vurderinger av leverandør og forretningspartneren. Etter sorteringen var det 20 selskaper som ble plassert i kategorien «middels» (12) eller «høy» (8). Disse selskapene skal videre undersøkes gjennom offentlig tilgjengelig informasjon og dialog.

³ <https://anskaffelser.no/berekraftige-anskaffingar/menneskerettigheter/hoyrisikolisten>

2.3 Stans, forebygg eller reduser

Basert på bankens kartlegging av selskaper våren 2024 ble det ikke avdekket brudd på menneskerettighetene eller uanstendige arbeidsforhold. Resultatene fra undersøkelsen viser at det er anskaffelser knyttet til IT-hardware som representerer en potensiell negativ påvirkning. Det ble ikke identifisert annen potensiell negativ påvirkning i vår leverandørkjede. Hvilke tiltak som er egnede for å motvirke faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold må vurderes i lys av den identifiserte konsekvensen, og om risikoen ligger hos leverandøren eller lengre ned i leverandørkjeden, og hvilke tiltak som må antas å ha virkning.

2.4 Overvåke gjennomføring og resultater av tiltak

Skudenes & Aakra Sparebank har en oversiktlig leverandørkjede med få leverandører utenfor Norge. Banken kjenner leverandørene og forretningspartnerne gjennom godt etablerte partnerskap over en lang periode. Dersom det oppdages brudd på menneskerettigheter eller grunnleggende standarder for anstendige arbeidsforhold hos en leverandør, dens underleverandør eller forretningspartnere, så vil banken iverksette nødvendige tiltak og oppfølgingsaksjoner.

2.5 Kommunisere hvordan negative konsekvenser er håndtert

I tråd med åpenhetsloven gjennomfører banken aktsomhetsvurderinger for egen virksomhet og leverandørkjede, samt redegjør årlig offentlig om aktsomhetsvurderingene. Banken plikter å svare på informasjonsforespørsler om hvordan vi jobber for å sikre etterlevelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med bankens leverandørkjede.

2.6 Gjenoppretting eller erstatning der det er påkrevd

Dersom det avdekkes potensielle eller faktiske brudd i leverandørkjeden, følger banken opp gjennom dialog med den aktuelle leverandøren og eventuelle interessenter.

3. Risiko knyttet til bankens egen virksomhet

Risiko for negativ påvirkning i åpenhetsloven forstand vurderes til lav for Skudenes & Aakra Sparebank. Foretakets rolle er å blant annet bidra til et effektivt og velfungerende finansielt system ved å gi personer og bedrifter muligheter til å låne og spare, gjennomføre betalinger og håndtere risiko. Dette kan vurderes som bankens hovedvirksomhet utover andre samfunnsnyttige formål som eksempelvis støtte og gaver til lokale lag og foreninger, eller et fysisk alternativ for økonomisk rådgivning. Banken driver i et mindre markedsområde, og er underlagt tilsyn av Finanstilsynet og andre myndigheter. Gjennom tilbud av våre produkter og tjenester vurderes det derfor til at vi i mindre grad bidrar direkte til denne type negative virkninger.⁴

Det foreligger likevel noen tjenester som er mer eksponert mot risiko enn andre. Det kan tenkes at banken i enkelte tilfeller bidrar til finansiering av kundens virksomhet som kan sies å øke den faktiske eller mulige negative påvirkning kunden har for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, på en betydelig måte. Videre vil bankens hovedvirksomhet beskrives.

3.1 Sparing (innskudd på egen bok)

Innskudd er en sentral tjeneste hvor banken har kontraheringsplikt. Forpliktelser i henhold til antihvitvask lovverket om kontrollere midlenes opprinnelse reduserer risiko for at det er sparemidler som kan ha sin opprinnelse i kilder som står i brudd med eksempelvis menneskerettigheter og arbeidslivskriminalitet. Dette er en tjeneste som banken vurderer at i liten grad vil kunne bidra direkte til negativ påvirkning av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Banken ser derfor ut fra en risikobasert tilnærming at det ikke er behov for en nærmere aktsomhetsvurdering på dette området.

3.2 Plassering (via tredjepart Norge)

Banken videreformidler kunder som ønsker å plassere innskudd i verdipapirer til Norge, og driver ikke egen investeringsrådgivning. Norge, gjennom sin porteføljevaltning og

⁴ Det norske finansielle systemet 2023: <https://www.norges-bank.no/aktuelt/nyheter-og-hendelser/Publikasjoner/det-norske-finansielle-systemet/2023-dnfs/nettrapport-2023-dnfs/>

investeringsrådgivning, kan i noen tilfeller potensielt bidra til finansiering av utstedere som har negativ innvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Det er imidlertid viktig å merke seg at Nornes rolle er å bidra til et velfungerende finansmarked og effektiv kapitalallokering, som skjer gjennom en rekke regulerte tjenester som bygger på totalharmoniserte EU-regler (MiFID II). Norge, samt markedene det opererer i, er underlagt tilsyn av Finanstilsynet og andre myndigheter. Derfor vurderes den overordnede risikoen for negativ påvirkning å være lav for Norge.

3.3 Lån (egen utlånsvirksomhet, via Brage Finans og Verd Boligkreditt)

Bankens lånetjenester kan potensielt innebære en risiko for finansiering av kunder som har negativ innvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Det er imidlertid vurdert at det er en høyere sannsynlighet for negativ innvirkning på anstendige arbeidsforhold, sammenlignet med grunnleggende menneskerettigheter. Gitt at bankens utlånsportefølje består av 80-85% privatkunder, og resten er lån til bedriftsmarkedet, innebærer dette et vesentlig risikoreduserende aspekt. Banken vurderer derfor at hovedrisikoen ligger i bedriftsmarkedet, både for egen utlånsvirksomhet og for videreformidling av kunder til Brage Finans (salgspantlån og leasing). Det ligger i bankens kredittgivningsprosess å gjøre seg opp en god forståelse av kundens virksomhet. Eventuelle indikasjoner på negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold som avdekkes i en slik prosess vil naturlig utløse ytterligere undersøkelser av enkelte kunder. Bankens markedsområde for bedriftskunder tilsier at våre bedriftskunder er tilhørende i Norge med godt regulerte arbeidsforhold. Banken vurderer derfor risikoen til å være lav for låneområdet.

3.4 Forsikring (via tredjepart Frende)

Banken tilbyr forsikringsprodukter til sine kunder gjennom tredjepart Frende. Banken videreformidler derfor forsikringsprodukter til kundene, mens Frende behandler relevant informasjon og fungerer som forsikringstilbyder i dette avtaleforholdet. Det er viktig å merke seg at forsikringsvirksomheten også er strengt regulert og underlagt tilsyn. Banken vurderer risikoen for negativ påvirkning på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold gjennom denne virksomheten som lav.

3.5 Dagligbank (konto, betalingsformidling, samt tilbyder av BankID)

Tjenester innenfor dagligbank, som blant annet inkluderer kontoadministrasjon, betalingsformidling (innenlands og utenlands) samt tilretteleggelse av BankID, er det en mulig risiko at disse tjenestene kan benyttes som et ledd i å oppnå økonomisk gevinst forbundet med overtredelser av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Denne risikoen er også inkludert i bankens arbeid med å bekjempe hvitvasking. Bankens rutiner for kundekjennskap og overholdelse av hvitvaskingsloven bidrar til å redusere denne risikoen. Størsteparten av bankens kundebase er lokalisert på Haugalandet, med virksomhet i godt regulerte arbeidsmarkeder. Risiko for negativ påvirkning er derfor vurdert til å være lav for dagligbankområdet.

3.6 Gaver og støtte til lag og foreninger

Banken gir årlig gaver og støttebeløp til lokale lag og foreninger. Hver mottakers virksomhet blir evaluert før tildeling. Det er viktig å merke seg at denne aktiviteten er underlagt bankens interne retningslinjer. Det stilles krav om at gavemottaker skal være kunde i banken og dermed kontrollert i henhold til regelverket for antihvitvask. Banken vurderer det som lite sannsynlig at denne aktiviteten direkte vil bidra til negativ påvirkning av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

4. Risiko knyttet til leverandører og forretningspartnere av Skudenes & Aakra Sparebank

Banken er eksponert mot risiko hos leverandører og forretningspartnere. Risiko for negativ påvirkning vurderes samlet sett til lav.

4.1 Leverandører

En leverandør består av de aktørene som er involvert i fremstillingen av en vare eller en tjeneste som banken tilbyr. Denne gruppen består i hovedsak av leverandører av IKT-tjenester og forretningsystemer tilknyttet bankens hovedvirksomhet. Det vurderes til at risikoen er lav på dette området. Bankens tilknyttede tredjeparter (eksempelvis Frende,

Norne og Brage) er også en viktig del av denne gruppen. Tredjepartene benyttes av banken til å kunne tilby kundene et større spekter av produkter og tjenester. Disse kjennetegnes typisk ved en høyere grad av spesialisering og befinner seg innen høykompetente miljøer, med godt regulerte norske arbeidsforhold. Disse er selv underlagt tilsyn av Finanstilsynet og andre myndigheter. For enkeltaktører kan risikoen vurderes til middels. Risiko for negativ påvirkning er samlet sett vurdert til å være lav til for tredjepartene.

4.2 Forretningspartnere

Denne gruppen leverer varer og/eller tjenester som ikke direkte er en del av tjenestene banken yter til sine kunder. Dette kan være revisjon, advokattjenester, reklame og renhold. Banken vurderer det til samlet sett å være liten risiko for at vi bidrar til negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold gjennom våre forretningspartnere. For enkeltaktører kan risikoen vurderes til middels. Flertallet av våre forretningspartnere befinner seg i Norge med etablert lovgivning for å ivareta grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, og at disse leverandørene har interne retningslinjer og systemer for å følge opp dette.

Banken har besluttet overgang til Eika alliansen, som består av om lag 50 banker. Eika har en profesjonell innkjøpsavdeling som vil styrke bankens kontrollfunksjon med tanke på åpenhetsloven.